

UNIwersytet w Białymstoku
WYDZIAŁ PRAWA
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza I
tel. 85 732 70 62, fax 85 740 60 89
www.prawo.uwb.edu.pl

Strona | 1

Białystok, 7 marca 2018 r.

Prof. dr hab. Ewa M. Guzik-Makaruk
Kierownik Zakładu Prawa Karnego
Prodziekan do spraw Nauki

RECENZJA

**osiągnięć naukowych Pana dr. Filipa Ciepłego
sporządzona w postępowaniu habilitacyjnym**

I. Podstawa prawna

Decyzją Centralnej Komisji do spraw Stopni i Tytułów z dnia 7 listopada 2017 r. zostałam powołana do składu komisji habilitacyjnej w charakterze recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym dr. Filipa Ciepłego, prowadzonym przez Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

Zgodnie z art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789 t.j. ze zm.) do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która posiada stopień doktora oraz osiągnięcia naukowe lub artystyczne, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczny wkład

autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej lub artystycznej oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową lub artystyczną. Osiągnięcia te mogą stanowić: dzieło opublikowane w całości lub w zasadniczej części, albo cykl publikacji powiązanych tematycznie; zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne; część pracy zbiorowej, jeżeli opracowanie wydzielonego zagadnienia jest indywidualnym wkładem osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Strona | 2

Działając na mocy upoważnienia zawartego w art. 16 ust. 4 wspomnianej ustawy – Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego określił w drodze rozporządzenia, kryteria oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, biorąc pod uwagę osiągnięcia naukowo-badawcze w dziedzinach nauki i sztuki lub obszarach wiedzy, współpracę międzynarodową, dorobek dydaktyczny i popularyzatorski oraz uzyskane nagrody. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. z 2011 r. Nr 196, poz. 1165) określiło te kryteria w sposób bardzo konkretny.

Zgodnie z § 3 wspomnianego powyżej rozporządzenia, kryteria oceny w zakresie osiągnięć naukowo-badawczych habilitanta obejmują w obszarze nauk społecznych – autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR) lub na liście European Reference Index for the Humanities (ERIH).

Kryteria oceny w zakresie osiągnięć naukowo-badawczych habilitanta we wszystkich obszarach wiedzy obejmują:

- 1) autorstwo lub współautorstwo monografii, publikacji naukowych w czasopismach międzynarodowych lub krajowych innych niż znajdujące się w bazach lub na liście, o których mowa w opisanym powyżej § 3, dla danego obszaru wiedzy;

- 2) autorstwo lub współautorstwo odpowiednio dla danego obszaru: opracowań zbiorowych, katalogów zbiorów, dokumentacji prac badawczych, ekspertyz, utworów i dzieł artystycznych;
- 3) sumaryczny impact factor publikacji naukowych według listy Journal Citation Reports (JCR), zgodnie z rokiem opublikowania; Strona | 3
- 4) liczbę cytowań publikacji według bazy Web of Science (WoS);
- 5) indeks Hirscha opublikowanych publikacji według bazy Web of Science (WoS);
- 6) kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach;
- 7) międzynarodowe lub krajowe nagrody za działalność odpowiednio naukową albo artystyczną;
- 8) wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych.

Kryteria oceny w zakresie dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej habilitanta we wszystkich obszarach wiedzy obejmują z kolei:

- 1) uczestnictwo w programach europejskich i innych programach międzynarodowych lub krajowych;
- 2) udział w międzynarodowych lub krajowych konferencjach naukowych lub udział w komitetach organizacyjnych tych konferencji;
- 3) otrzymane nagrody i wyróżnienia;
- 4) udział w konsorcjach i sieciach badawczych;
- 5) kierowanie projektami realizowanymi we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych, a w przypadku badań stosowanych we współpracy z przedsiębiorcami;
- 6) udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism;
- 7) członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych;
- 8) osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki lub sztuki;

- 9) opiekę naukową nad studentami i lekarzami w toku specjalizacji;
- 10) opiekę naukową nad doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego, z podaniem tytułów rozpraw doktorskich;
- 11) staże w zagranicznych lub krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich;
- 12) wykonanie ekspertyz lub innych opracowań na zamówienie organów władzy publicznej, samorządu terytorialnego, podmiotów realizujących zadania publiczne lub przedsiębiorców;
- 13) udział w zespołach eksperckich i konkursowych;
- 14) recenzowanie projektów międzynarodowych lub krajowych oraz publikacji w czasopiśmie międzynarodowych i krajowych.

II. Ocena w zakresie osiągnięć naukowo-badawczych Habilitanta stanowiących znaczny wkład w rozwój nauk prawnych w dyscyplinie prawo

Przedstawianym przez dr. Filipa Ciepłego osiągnięciem naukowym, o jakim mowa w art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki jest monografia pt.: *Sprawiedliwościowa racjonalizacja wymiaru kary kryminalnej wobec współczesnych tendencji polityki karnej w Polsce*, Lublin 2017, ss. 566, która ukazała się nakładem Wydawnictwa KUL (ISBN 978-83-8061-392-8). Recenzentami wydawniczymi byli:

- prof. zw. dr hab. Tadeusz Bojarski – specjalista z zakresu: prawo karne, prawo karne skarbowe, prawo wykroczeń,
- dr hab. Michał Królikowski, prof. UW, w którego kręgu zainteresowań znajdują się filozofia prawa i prawo karne.

Monografia *Sprawiedliwościowa racjonalizacja wymiaru kary kryminalnej wobec współczesnych tendencji polityki karnej w Polsce* autorstwa dr. Filipa Ciepłego jest – jak sam Autor wskazuje w Zakończeniu rozważań – *głosem w podjętej na nowo w środowisku naukowym debacie na temat perspektyw ewolucji prawa karnego na tle zmieniającej się filozofii tej dziedziny prawa oraz jej związków*

z *kryminologią* (F. Ciepty, *Sprawiedliwościowa racjonalizacja wymiaru kary kryminalnej wobec współczesnych tendencji polityki karnej w Polsce*, Lublin 2017, s. 479.). Aspekty związane z wymiarem kary kryminalnej oraz idea sprawiedliwości od lat są przedmiotem rozważań teoretycznych. Wynika to z faktu, iż są to zagadnienia, które dotyczą:

Strona | 5

- ofiar przestępstw – oczekujących na to, że sprawcy przestępstw zostaną sprawiedliwie ukarani,
- społeczeństwo – liczące na to, iż przestępców spotka sprawiedliwa kara,
- sądy – od których oczekuje się orzekania sprawiedliwych kar.

Habilitant widząc potrzebę zarówno formułowania fundamentalnych pytań, jak i opracowania optymalnej formy paradygmatu właściwej reakcji na czyn zabroniony, postawił sobie jako jeden z ambitnych celów podjętych rozważań badawczych – włączenie się w dyskusję. Biorąc pod uwagę ważkość problemu, jego ponadczasowy wymiar – zabieg ten należy ocenić pozytywnie. Pozostałe cele przyświecające prowadzonym przez dr. Filipa Cieplego badaniom to chociażby:

- I. identyfikacja i interpretacja normatywnych podstaw sprawiedliwościowej racjonalizacji wymiaru kary kryminalnej,
- II. konfrontacja zidentyfikowanych podstaw aksjologicznych i normatywnych z dominującymi we współczesnej Polsce trendami polityki karnej.

Będąc jednym z przedstawicieli Białostockiej Szkoły Kryminologii, rozpoczęłam lekturę pracy od jej podstaw, czyli od zagadnień natury metodycznej. Niestety, zarówno w monografii, jak i autoreferacie – trudno jest odnaleźć opis zagadnień z zakresu metodyki badań, takich jak problemy i hipotezy badawcze, metody, techniki i narzędzia badawcze. Wszakże Habilitant na s. 16 swojej monografii stawia dwa pytania, które mają być próbą odpowiedzi na określony powyżej drugi cel badawczy, jednakże nie wskazuje wprost czy są to właśnie problemy badawcze. Wydaje się, że słusznym byłoby pochylenie się nad tymi zagadnieniami i opracowanie problemów badawczych o charakterze ogólnym, szczegółowym oraz postawienie stosownych do nich hipotez badawczych, których weryfikacji dr Filip Ciepty mógłby dokonać chociażby w Zakończeniu monografii.

Przynajmniej, tak od wielu lat prowadzi swoje badania Białostocka Szkoła Kryminologii, stąd pozwolę sobie m.in. na to zwrócić swą uwagę. Co więcej, Habilitant nie wskazuje zastosowanych metod badawczych, którymi posługiwał się podczas opracowywania monografii, pośród których można wymienić m.in. metodę historyczno-porównawczą, metodę dogmatyczną, metodę analizy piśmiennictwa. Wolność nauki stwarza różne perspektywy, dlatego stawiam problem deficytu części metodycznej w charakterze wskazówki na przyszłość, a nie poważnego uchybienia w warsztacie naukowym. Strona | 6

Przechodząc do dalszych rozważań na temat monografii *Sprawiedliwościowa racjonalizacja wymiaru kary kryminalnej wobec współczesnych tendencji polityki karnej w Polsce* zauważyć należy, iż strukturalnie składa się ona z sześciu rozdziałów, pomiędzy którymi zachowano odpowiednie proporcje. Rozważania dotyczą wielu aspektów, pośród których Autor wymienia: teorię prawa karnego, aksjologię prawa, prawo konstytucyjne, płaszczyznę ustawową (kodeksową) prawa karnego, praktykę współczesnej polityki karnej. Wpływa to na układ pracy oraz kategoryzuje podjęte w poszczególnych częściach pracy wątki badawcze.

W I rozdziale zaprezentowano teoretyczne podstawy sprawiedliwościowej racjonalizacji wymiaru kary, dzieląc rozważania na trzy grupy. Pierwsza z nich dotyczyła idei sprawiedliwego wymiaru kary, którą przeanalizowano w odniesieniu do filozofii prawa, historycznych koncepcji odpowiedzialności karnej. Wskazano również na cechy sprawiedliwego wymiaru kary na tle warunkujących je kontekstów metodologicznych i aksjologicznych. Druga poświęcona była opisowi funkcji sprawiedliwościowej prawa karnego. W tej części pracy dokonano analizy treści funkcji sprawiedliwościowej; słusznie odniesiono się także do problematyki łaski na gruncie teorii prawa karnego – sięgając aż do czasów Św. Tomasza z Akwinu i doktryny chrześcijańskiej; poruszono również zagadnienia związane z „miejscem” i znaczeniem sprawiedliwości w definicji prawa karnego i strukturze normy prawnokarnej. Trzecia grupa zagadnień w I rozdziale poświęcona była sprawiedliwościowemu ujęciu kary kryminalnej. Poruszono tam

takie problemy jak: dolegliwość – jako treść kary kryminalnej, kontrowersje związane z retributywną racjonalizacją kary, retribucja jako fundament integralnej koncepcji celów kary. W tej części pracy, Autor wielokrotnie odnosił się do poglądów innych przedstawicieli doktryny, co ocenić należy pozytywnie, bowiem jego praca badawcza ukazuje trud, z jakim się zmierzył i to, jak dokładnie zapoznał się z dotychczasową literaturą przedmiotu, w której poruszano przedmiotowe kwestie.

Strona | 7

Rozdział II zatytułowano *Aksjologiczne podstawy sprawiedliwościowej racjonalizacji wymiaru kary*. W pierwszym podrozdziale dotyczącym problemu relacji norm prawa karnego do reguł moralności, zwrócono szczególną uwagę na postmodernistyczny kontekst filozoficzny tej relacji. Analizując dylematy aksjologiczne w obszarze prawa karnego i kryminologii, Habilitant trafnie podkreśla, że system wartości wyrażony w ustawie zasadniczej musi stanowić punkt odniesienia dla organów władzy publicznej. Co więcej, Habilitant podkreśla, że aksjologia konstytucyjna wskazuje, w jakim duchu powinna być prowadzona wykładnia regulacji systemu prawnego, a odnoszenie się do wartości zawartych w Konstytucji przeciwdziała wypełnianiu przepisów prawa dowolną treścią normatywną (F. Ciepty, *Sprawiedliwościowa racjonalizacja wymiaru kary kryminalnej ...*, op. cit., s. 105.). Dalej w tej części pracy podjęto rozważania na temat zasady godności człowieka. Wskazano tu, że zasada poszanowania godności człowieka zobowiązuje ustawodawcę karnego, aby w centrum swoich zadań stawiał człowieka oraz ochronę najważniejszych wartości ludzkich. Poruszono tu takie zagadnienia, jak założenia antropologiczne ustawodawcy, ochrona godności ofiary i sprawcy przestępstwa. W rozdziale tym pochyłono się również nad zagadnieniem sprawiedliwości jako wartości i zasady konstytucyjnej.

W kolejnym – III rozdziale zaprezentowano ustrojowe podstawy sprawiedliwościowej racjonalizacji wymiaru kary kryminalnej. Podjęto tu analizy na temat karnopolitycznych implikacji konstytucyjnie określonych zadań państwa, skupiając szczególną uwagę na zapewnieniu wolności i praw człowieka, bezpieczeństwa obywateli, porządku publicznego oraz powszechnego obowiązku

przestrzegania prawa. Habilitant opisując proporcjonalność kar do przestępstw, analizuje m.in. odpowiedzialność karną za czyn – interpretując art. 42 ust 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.); zasadę proporcjonalności – określoną w art. 31 ust 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; zasadę określoności kary – podając, że ustawa obowiązująca w czasie popełnienia czynu musi wyraźnie wskazywać karę, określając jej rodzaj i granice, co ma wpływać na zapobieganie arbitralnemu stosowaniu przez państwo sankcji karnej. Na koniec tego rozdziału Autor monografii charakteryzuje m.in. sprawiedliwość na tle zasady równości, wskazując trafnie, że równość to istotne kryterium sprawiedliwego wymierzania sankcji karnych zarówno na płaszczyźnie stanowienia prawa, jak i jego stosowania¹. Dalej habilitant przedstawia karnopolityczne konsekwencje konstytucyjnych zasad takich jak równość w prawie i równość wobec prawa.

Kodeksowe podstawy sprawiedliwości racjonalizacji wymiaru kary to tytuł rozdziału IV poddawanej ocenie monografii. Habilitant w tej części pracy pochylił się nad zagadnieniem zasad odpowiedzialności karnej. Podejmując tego typu rozważania dr. Filip Ciepy wyjaśnił, że analizując normatywne podstawy sprawiedliwości racjonalizacji wymiaru kary kryminalnej usytuowane na płaszczyźnie ustawowej nie sposób zbagatelizować znaczenia norm prawa karnego, jakie w orzecznictwie i doktrynie określane są jako zasady odpowiedzialności karnej. W związku z tym, opisano takie zasady jak: odpowiedzialności za czyn, karygodności czynu oraz winy. Kolejne rozważania w ramach IV rozdziału dedykowano szczegółowej analizie ustawowego i sądowego wymiaru kary. Habilitant opisując ustawowy wymiar kary odniósł się do zagadnień związanych z katalogiem kar – wskazując, że kiedy ten katalog jest zamknięty, to jest to *pewne ograniczenie idei retribucji na rzecz humanitaryzmu, a zarazem wzmocnienia norm gwarancyjnych* (F. Ciepy, *Sprawiedliwościowa racjonalizacja wymiaru kary kryminalnej ...*, op. cit., s. 210.). W tej części pracy Autor poruszył również takie zagadnienia, jak granice ustawowego zagrożenia i ich modyfikacje oraz darowanie

---

¹ Ibidem, s 210.

kary. Końcowe rozważania ujęte w tym rozdziale dotyczą sądowego wymiaru kary, ze szczególnym uwzględnieniem zasad wymiaru kary, dyrektyw sprawiedliwościowych oraz analizy komplementarności dyrektyw wymiaru kary.

W rozdziale V zawarto charakterystykę współczesnej tendencji polityki karnej w Polsce. Jest to istotna część pracy, w której zaprezentowano polityczne procesy ustrojowej transformacji mającej miejsce w ostatnim dwudziestopięcioleciu, pośród których wymieniono takie tendencje jak: liberalizacja polityki karnej, racjonalizacja polityki karnej, zaostrzenie represji karnej. Habilitant w analizowanym rozdziale odniósł się również do tendencji związanych ze wzmacnianiem funkcji kompensacyjnej prawa karnego, pochylając się nad takimi zagadnieniami jak rozwój trybów konsensualnych i środków kompensacyjnych, abolicjonizm karania i sprawiedliwość naprawcza. Ostatnim zaakcentowanym zagadnieniem rozdziału V jest wzmacnianie skuteczności prewencyjnej prawa karnego, która wyraża się w ekspansji środków zabezpieczających, karaniu na przedpolu naruszenia dobra prawnego oraz administratywizacji prawa karnego.

Ostatni – VI rozdział zatytułowany *Sprawiedliwościowe ograniczenia polityki karnej* został podzielony na dwie części. Pierwsza z nich dotyczy rozważań nad teoretycznymi ograniczeniami polityki karnej na płaszczyźnie postulatów kryminologii i doktryny prawa karnego. Habilitant opisując te ograniczenia odniósł się do zróżnicowanych paradygmatów kryminologicznych, specyfiki relacji polityki karnej do polityki. Druga część podjętych analiz poświęcona została sprawiedliwościowemu ograniczaniu polityki karnej na płaszczyźnie prawnej. Dr Filip Ciepły wykazał, że owe ograniczenia wynikają z treści norm prawnych, przede wszystkim zarówno z zasad konstytucyjnych, jak też kodeksowych zasad prawa karnego.

Ocenianą monografię rozpoczyna Wstęp, wieńczy zaś Zakończenie, w którym Habilitant podkreśla, że przyjęta w pracy perspektywa to sprawiedliwościowa racjonalizacja wymiaru kary kryminalnej, która została zestawiona ze współczesnymi tendencjami polityki karnej w Polsce. Dalej w

sposób skondensowany, ale czytelny dr Filip Ciepły charakteryzuje osiągnięte wyniki badań, przedstawiając własne wnioski – opisane w 27 punktach.

Podsumowując, warto zauważyć, że Habilitant często uzyskane wyniki badań własnych zestawia z wynikami innych badaczy, odwołując się do bogatej literatury przedmiotu. W pracy dokonano rzetelnego przeglądu literatury i źródeł prawa. Autor w pracy wykazał nieco ponad 1 300 pozycji bibliograficznych, głównie polskojęzycznych. Pewną część wykorzystanych opracowań stanowią publikacje obcojęzyczne (około 120), głównie w j. angielskim i j. niemieckim. Literatura obejmuje zarówno pozycje monograficzne, jak i opracowania o charakterze przyczynkarskim. W wykazie bibliografii Habilitant wykazał, że odwołał się do 33 źródeł prawa oraz 111 pozycji z orzecznictwa, bazując w większości na orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego i Sądów Apelacyjnych. Tak duża liczba wykazanych w bibliografii pozycji – zwłaszcza z literatury przedmiotu – utwierdza czytelnika, że Autor dołożył wszelkich starań, by poznać poglądy innych naukowców na analizowany w monografii temat. Strona | 10

Monografia autorstwa dr. Filipa Ciepłego jest z pewnością opracowaniem aktualnym i wieloaspektowym. Z lektury pracy można wywnioskować, że Autorowi omawiane zagadnienia są dobrze znane, sprawnie posługuje się bowiem pojęciami opisującymi analizowane instytucje. Bez wątpienia przedstawiona do recenzji monografia jest opracowaniem nowym, oryginalnym, dojrzałym i w pełni zasługuje na wysoką ocenę.

Wydaje się, że temat obrany przez Habilitanta na przedmiot analiz nie jest przypadkowy, albowiem z opracowaną monografią łączą się także i inne wcześniejsze prace dr. Filipa Ciepłego, pisane samodzielnie, a traktujące o filozofii i aksjologii prawa karnego. Wypada tu choćby przywołać pozycje nawiązujące do:

1) rekonstrukcji chrześcijańskiej koncepcji karania, pośród których wymienić należy:

- F. Ciepły, *Sprawiedliwość karania a prawo łaski – uwagi krytyczne*, Przegląd Prawno-Ekonomiczny 2008, nr 3 (4), s. 31-42,

- F. Ciepły, *Cele kary kryminalnej w świetle nauczania Jana Pawła II*, (w:) P. Marzec, J. Nikołajew (red.), *Osoba i dzieło Ojca Świętego Jana Pawła II*, Tomaszów Lubelski – Lublin 2009, s. 89-101,
  - F. Ciepły, *Chrześcijańska koncepcja kary kryminalnej a współczesne poglądy na karę*, Lublin 2010, ss. 323,
  - F. Ciepły, *Podstawy prawa karnego w świetle doktryny św. Tomasza z Akwinu*, (w:) A. Lis (red.), *Prawo w Europie średniowiecznej i nowożytnej*, Lublin 2011, s. 21-32,
  - F. Ciepły, *Justice as the basis of law and social order*, *Społeczeństwo i Rodzina* 2016, t. 47, s. 47-58,
- 2) aplikacji klasycznej teorii sprawiedliwości do współczesnych zasad etyki zawodowej w Służbie Więziennej, w szczególności mowa tu o takich pozycjach jak:
- F. Ciepły, *Poszanowanie godności skazanego w kontekście zasad etyki zawodowej funkcjonariusza Służby Więziennej*, (w:) P. Józwiak, K. Opaliński (red.), *Zasady etyki zawodowej w służbach mundurowych*, Piła 2013, s. 30-30.

III. Ocena pozostałego dorobku naukowego

Oceniając pozostały dorobek naukowy Habilitanta, warto zaznaczyć, że po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych opublikował 14 opracowań w punktowanych czasopismach naukowych (łącznie 87 punktów), pośród których wymienić należy takie tytuły jak: *Państwo i Prawo*, *Prokuraturę i Prawo*, *Palestrę*, *Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych*, *Ius Novum*, *Paragraf na Drodze*, *Roczniki Nauk Prawnych*, *Studia z Prawa Wyznaniowego*, *Społeczeństwo i Rodzina*, *Zeszyty Artystyczne*, *Przegląd Prawno-Ekonomiczny*. Co więcej, dr Filip Ciepły posiada jedną publikację z 2016 r. w zagranicznym czasopiśmie naukowym *ConLawNOW* – wydawanym przez University of Akron School of Law w Ohio (USA),

za którą posiada niestety tylko 5 punktów w przyjętej w naszym kraju skali ocen publikacji naukowych.

Habilitant jest autorem monografii wydanej na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Chrześcijańska koncepcja kary kryminalnej a współczesne poglądy na karę*, która ukazała się w 2010 r. nakładem wydawnictwa KUL (ss. 323, ISBN 978-83-7702-082-1). Podkreślić także należy, że dr Filip Ciepły jest autorem łącznie 17 rozdziałów w monografiach naukowych w języku polskim (w 2009 r. – 4, w 2010 r. – 2, w 2011 r. – 4, w 2012 r. – 2, w 2013 r. – 2, w 2014 r. – 3). Kandydat jest także redaktorem naukowym dwóch monografii wieloautorskich w języku polskim (każda po 4 lub obecnie 5 punktów według zasad przyjętych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego). W tym zakresie przywołać należy:

- F. Ciepły (red.), *Prawne aspekty karcenia małoletnich*, Warszawa 2011, ss. 170,
- F. Ciepły (red.), *Odpowiedzialność karna artysty za obrazę uczuć religijnych*, Warszawa 2014, ss. 232.

Wskazać również wypada, że Habilitant jest autorem dwóch rozdziałów poświęconych okolicznościom wyłączającym winę oraz środkom zabezpieczającym w podręczniku do nauki prawa karnego, którego redaktorami naukowymi są: A. Grześkowiak, K. Wiak. Od momentu uzyskania stopnia naukowego doktora – brał udział w wydaniach nr 2, 3, 4, 5 wspomnianego podręcznika – ostatni raz w 2015 r. Ponadto, dr Filip Ciepły jest autorem rozdziału *Środki zabezpieczające* w komentarzu pt. *Prawo karne. Komentarz*, wydawanego pod redakcją naukową: A. Grześkowiak, K. Wiaka. Oceniany jest Autorem wspomnianego rozdziału we wszystkich 4 wydaniach tego komentarza.

W dorobku naukowym, poza tzw. monografią habilitacyjną i obszarem naukowo-badawczym w niej przeanalizowanym, można wyróżnić jeszcze dziewięć innych obszarów (jak wykazuje w Autoreferacie), w których Habilitant porusza się w szerszym bądź w węższym zakresie.

Pierwszy z nich to doktryna sprawiedliwości naprawczej, która w zakresie polityki karnej oferuje alternatywne sposoby rozwiązywania kryzysu wywołanego przestępstwem wobec idei sprawiedliwości o charakterze retributywnym. Autor temu zagadnieniu poświęcił rozdział pt. *Sprawiedliwość naprawcza wobec przestępstwa*, który ukazał się w monografii pt. *Mediacja w teorii i praktyce*, red. A. Gretkowska, D. Karbarz, Stalowa Wola 2009, s. 189-200. Według analiz Habilitanta rozdział ten był cytowany 4 razy przez innych przedstawicieli doktryny.

Drugi obszar naukowo-badawczy poświęcony został prawnokarnym aspektom karcenia małoletnich. Uzasadniając zainteresowanie tym obszarem badawczym dr Filip Ciepły podkreśla, że tzw. kontratyp karcenia małoletnich stał się w jego opinii aktualny z uwagi na nowelizującą – art. 96¹ Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz. U. z 2017 r. poz. 682 t.j.) – ustawę z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 125, poz. 842). Zagadnieniom z tego zakresu poświęcił takie publikacje jak:

- F. Ciepły, *Partnerstwo w rodzinie a prawnokarny kontratyp karcenia małoletnich*, (w:) J. Truskolaska (red.), *Partnerstwo w rodzinie. Istota i uwarunkowania relacji między rodzicami i dziećmi*, Lublin 2009, s. 257-266,
- F. Ciepły, *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Zmiany prawne*, (w:) K. Maciaszek (red.), *Zjawisko przemocy we współczesnym świecie. Wybrane aspekty*, Stalowa Wola 2010, s. 23-35,
- F. Ciepły, *Problem legalności kryminalnej karcenia cielesnego małoletnich z perspektywy zasad wykładni historycznoprawnej*, (w:) F. Ciepły (red.), *Prawne aspekty karcenia małoletnich*, Warszawa 2011, s. 85-96,
- F. Ciepły, D. Gil, *Kontratyp karcenia małoletnich: aspekty materialne i procesowe*, (w:) A. Michalska-Warias, I. Nowikowski, J. Piórkowska-Flieger (red.), *Teoretyczne i praktyczne problemy współczesnego prawa karnego. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Tadeuszowi Bojarskiemu*, Lublin 2011, s. 37-55.

Warto również zaznaczyć, że Habilitant jest redaktorem monografii pt. *Prawne aspekty karcenia małoletnich*, Warszawa 2011, ss. 170, która ukazała się nakładem wydawnictwa Wolters Kluwer. Recenzentem tej publikacji jest prof. zw. dr hab. Edward Skrętowicz. Opracowania naukowe Autora ze wspomnianego obszaru badawczego są licznie cytowane, co wykazuje w Autoreferacie.

Tematyka związana z karnoprawnymi aspektami substancji psychoaktywnych to trzeci – wykazany przez dr. Filipa Ciepłego – obszar naukowo-badawczy. Swoje spostrzeżenia naukowe dotyczące korzystania przez ludzi młodych z substancji psychoaktywnych, nie występujących na ustawowej liście zabronionych środków odurzających i substancji psychoaktywnych zaprezentował w:

- referacie pt. *Handel dopalaczami: aspekt prawny* wygłoszonym podczas konferencji naukowej pt. *Niebezpieczne substancje. Dopalacze*, która odbyła się w dniu 19 października 2009 r. na Wydziale Zamiejscowym Nauk o Społeczeństwie w Stalowej Woli Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II,
- rozdziałach w monografiach:
  - a) F. Ciepły, *Prawna ocena użycia pigułki gwałtu*, (w:) P. T. Nowakowski (red.), *Wokół pigułki gwałtu*, Warszawa 2011, s. 109-121,
  - b) F. Ciepły, *Handel dopalaczami: aspekt prawny*, (w:) M. Rewera, *Wokół dopalaczy*, Warszawa 2014, s. 66-79.

Czwartym obszarem naukowo-badawczym wykazanym przez Habilitanta są karnoprawne aspekty zaburzeń dysocjacyjnych. W tym zakresie dr Filip Ciepły poczynił dwie publikacje. Pierwsza z nich dotyczyła dostrzeżenia w tzw. zaburzeniu transu i opętania innego zakłócenia czynności psychicznych, które stanowiłoby przesłankę niepoczytalności z art. 31 § 1 Kodeksu karnego. Mowa tu o artykule w czasopiśmie naukowym we współautorstwie – F. Ciepły, K. Hoffmann, *Zaburzenie transu i opętania a ocena poczytalności*, *Palestra* 2015, nr 5-6, s. 85-93 (udział procentowy wkładu pracy w to opracowanie Habilitant ocenił na 50%).

Druga zaś z publikacji została poświęcona nietypowemu problemowi badawczemu, a mianowicie odpowiedzialności karnej osób duchownych, udzielających pomocy wiernym dotkniętym wspomnianym rodzajem zaburzenia, w trakcie której dochodziło do utraty świadomości i manifestacji alternatywnej tożsamości środków przymusu bezpośredniego w postaci przytrzymywania, krępowania ruchów ciała, uniemożliwienia ucieczki z pomieszczenia. Zagadnienie to Habilitant opisał w artykule naukowym pt. *Wybrane zagadnienia dotyczące odpowiedzialności karnej egzorcysty w prawie polskim*, który ukazał się w czasopiśmie naukowym *Studia z Prawa Wyznaniowego 2014, t. 17, s. 111-125*.

Piątym nurtem zainteresowań dr. Filipa Ciepłego są środki zabezpieczające. Ten temat badawczy Habilitant rozpatrywał w ujęciu historycznym, poszukując analogii pomiędzy współczesnymi postpenalnymi środkami zabezpieczającymi a nieleczniczym środkiem zabezpieczającym w postaci umieszczenia w zakładzie dla niepoprawnych, jaki był przewidziany na gruncie Kodeksu karnego z 1932 r. (Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. Kodeks karny, Dz. U. Nr 60, poz. 571 ze zm.). W związku z tym, poczynił dwa artykuły naukowe:

- F. Ciepły, *Geneza nieleczniczych środków zabezpieczających w polskim prawie karnym. Część I: Kontekst społeczno-historyczny*, Przegląd Prawno-Ekonomiczny 2014, nr 3, s. 28-37,
- F. Ciepły, *Geneza nieleczniczych środków zabezpieczających w polskim prawie karnym. Część 2: Kodyfikacja*, Przegląd Prawno-Ekonomiczny 2014, nr 4, s. 33-45.

W tym obszarze badawczym dr Filip Ciepły pochylił się także nad konstytucyjnymi aspektami problemu generalnej nieskuteczności przymusowej terapii zaburzeń psychicznych i trudnościami dotyczącymi ustalenia stopnia prawdopodobieństwa popełnienia czynu zabronionego w przyszłości. Z tego zakresu wykazał w dorobku jeden artykuł, który ukazał się w *Państwie i Prawie* w 2015 r. w numerze 7 (s. 83-96) pt. *Środki zabezpieczającego – do zmiany czy*

likwidacji? Docenić należy także fakt, iż Habilitant przygotowuje regularnie opracowanie poświęcone środkom zabezpieczającym na potrzeby komentarza pt. *Prawo karne. Komentarz*, A. Grześkowiak, K. Wiak (red.). Opracowanie to znajduje się w wydaniu I komentarza z 2012 r., wydaniu II – z 2014 r., wydaniu III – z 2015 r., wydaniu IV – z 2016 r. Dorobek z zakresu środków zabezpieczających jest często wykorzystywany przez innych przedstawicieli doktryny – Habilitant wykazał, iż wybrane publikacje były cytowane co najmniej 13 razy.

Strona | 16

Prawnokarna ochrona życia człowieka w prenatalnej fazie rozwoju – to już szósty wykazany w Autoreferacie obszar badawczy, leżący w kręgu zainteresowań dr. Filipa Ciepłego. Opracowania z tego zakresu zostały opublikowane w latach 2014-2015. Wykazać tutaj należy artykuł naukowy pt. *Prawne określenia człowieka w prenatalnej fazie rozwoju*, *Ius Novum* 2015, nr 4, s. 79-99., który dotyczy identyfikacji i systematyzacji ustawowych określeń *nasciturusa*. W Czasopiśmie Prawa Karnego i Nauk Penalnych z 2014 r. w zeszycie 2. ukazał się artykuł pt. *Aborcja eugeniczna a dyskryminacja osób niepełnosprawnych* (s. 71-87). W tym samym roku w Roczniku Nauk Prawnych KUL – numer 4 (s. 21-42), Habilitant przygotował analizę przedmiotowego zakresu prawa do ochrony zdrowia z uwzględnieniem statusu prawnego i prawnokarnej ochrony zdrowia *nasciturusa*. Rozważania te zawarł w artykule pt. *Status prawny płodu upośledzonego*. Kolejny artykuł pt. *Przejawy ekskluzji prawnej nienarodzonych*, *Społeczeństwo i Rodzina* 2014, t. 41, s. 94-112 poświęcony został prawnemu wykluczeniu niektórych kategorii ludzi w prenatalnej fazie rozwoju, przejawiającemu się m.in. w języku aktów prawnych.

Do siódmego obszaru naukowo-badawczego zaliczyć należy rozważania dedykowane prawnokarnym granicom wolności twórczości artystycznej. Do osiągnięć w tym zakresie na pewno należy zaliczyć monografię, która ukazała się pod redakcją dr. Filipa Ciepłego pt. *Odpowiedzialność karna artysty za obrazę uczuć religijnych*, Warszawa 2014, ss. 232. Oprócz redakcji owej pozycji z literatury przedmiotu, Habilitant zamieścił w niej również rozdział swojego autorstwa pt. *Satyra i karykatura wobec wartości religijnych w świetle przepisów prawa*

prasowego (s. 211-221). Oceny zakorzenienia prawnokarnej oceny granic wolności sztuki w aksjologii konstytucyjnej dokonano w dwóch artykułach w j. polskim oraz jednym w j. angielskim:

- F. Ciepły, *Preferencje aksjologiczne ustrojodawcy a prawne granice wolności sztuki*, Zeszyty Artystyczne 2015, t. 26, s. 31-40,
- F. Ciepły, *O kontratybie sztuki*, Prokuratura i Prawo 2015, nr 10, s. 26-40,
- F. Ciepły, *Freedom of Artistic Creation in the Constitution of the Republic of Poland*, ConLawNOW 2016, vol. 8, iss 1, art. 5, s. 71-80.

Przedostatnim – ósmym wskazanym przedmiotem zainteresowań badawczych Habilitanta jest prawo karne Ukrainy. Zainteresowanie tego rodzaju tematyką wynika z zaangażowania dr. Filipa Ciepłego w działalność Szkoły Prawa Ukraińskiego. Pokłosem owej aktywności są rozważania poświęcone tematyce obowiązywania pod względem miejsca i osób ukraińskiego prawa karnego, które zawarto w: F. Ciepły, *Obowiązywanie ukraińskiej ustawy karnej pod względem miejsca i osób*, (w:) K. Maćkowska (red.), *Prawne aspekty migracji na przykładzie uregulowań wybranych uczestników systemu międzynarodowego*, Lublin 2010, s. 183-204. Zainteresowania naukowe Habilitanta obejmują także aspekty prawnokarnej ochrony jedności Państwa Ukraińskiego, opisane w: F. Ciepły, *Prawnokarna ochrona jednolitego ustroju państwowego Ukrainy*, (w:) K. Maćkowska, S. Kwiecień (red.), *Federalizm czy jednolitość? Determinanty*, Lublin 2012, s. 46-55. Autor pochylił się także nad istotą obrony koniecznej w prawie karnym Ukrainy, analizując to zagadnienie w: F. Ciepły, *Obrona konieczna w prawie karnym Ukrainy – wybrane problemy*, (w:) M. Bartnik, M. Bielecki, J. Nikołajew, *Prawo ukraińskie. Wybrane zagadnienia*, Lublin 2013, s. 205-216.

Dziewiąty obszar naukowo-badawczy wyłoniony z dorobku Habilitanta dotyczy prawa wykroczeń, prawa o ruchu drogowym oraz prawa sportowego. Dr Filip Ciepły analizę tych zagadnień zawarł w takich pozycjach z literatury przedmiotu jak:

- F. Ciepły, M. Kopeć, *Wpływ odmowy przyjęcia mandatu na sądowy wymiar kary*, (w:) A. Mezglewski, *Straż gminna jako organ kontroli ruchu drogowego*, Lulin 2014, s. 77-87,
- F. Ciepły, *Kilka uwag na temat obowiązku stosowania blokady alkoholowej*, Strona | 18
Paragraf na Drodze 2014, nr 10, s. 5-19,
- F. Ciepły, *Krajobraz naukowy po Mistrzostwach Europy w Piłce Nożnej EURO 2012*, (w:) M. Sitek, W. Bednarek (red.), *Krajobraz po Mistrzostwach Europy 2012*, Józefów 2012, s. 100-239.

Analiza tak rozbudowanego dorobku naukowego, który wskazany został powyżej, pozwala na wyrażenie pozytywnej oceny przedstawionej do recenzji twórczości naukowej. Rozległość zainteresowań badawczych dobrze świadczy o Kandydacie, który nie boi się nowych wyzwań o charakterze naukowym i podejmuje ważne, aktualne problemy i zagadnienia. W opinii Recenzenta warto byłoby niekiedy podczas prowadzonych rozważań wprowadzić inne metody badawcze niż analiza literatury przedmiotu i orzecznictwa, np. badanie akt spraw sądowych czy analiza statystyk sądowych zamieszczonych na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości.

Ponadto wyodrębnienie dziesięciu obszarów badawczych budzi pewne zdumienie, zwłaszcza wówczas, gdy dokumentacja badań w podanym obszarze obejmuje wyniki w postaci tylko jednego opracowania. Wypadałoby oczekiwać większej kondensacji tematów badawczych zwłaszcza od pracownika naukowego, który ma cechować się samodzielnością w prowadzeniu badań. Jest to tym bardziej pożądane, że będzie On w przyszłości kierować zespołami badawczymi i powinien wytyczać kierunki pożądanych badań naukowych.

Podsumowując, łączna liczba punktów za publikacje naukowe w przypadku dr. Filipa Ciepłego to 199. Indeks Hirscha według Publish or Perish (Harzing) wynosi 2, liczba cytowań zgodnie z Google Scholar to 22. Dr Filip Ciepły nie wykazał sumarycznego Impact Factor publikacji naukowych według listy Journal Citation Reports (JCR), zgodnie z rokiem opublikowania oraz liczby cytowań

publikacji według bazy Web of Science (WoS), chociaż taki wymóg wynika z przepisów prawa, obowiązujących Kandydatów do stopnia naukowego doktora habilitowanego. Podobny wymóg występuje chociażby w przypadku osób ubiegających się o dofinansowanie projektów ze środków przeznaczonych na naukę w ramach Narodowego Centrum Nauki czy Narodowego Centrum Bezpieczeństwa i Rozwoju. Ze strony Kandydata, i nie jest to uwaga krytyczna, lecz inspirująca, wypadałoby się zainteresować tą stroną oceny własnego dorobku, gdyż jest sprawą kluczową z punktu widzenia Jego dalszego rozwoju naukowego.

Poza wzięciem pod uwagę „urobku punktowego” w wysokości 199 pkt, co należy ocenić pozytywnie, pozostają jeszcze komentarze i podręczniki, które w zależności od przyjętego rozwiązania w rozporządzeniu dotyczącym oceny parametrycznej jednostek naukowych czasem bywają punktowane bądź nie.

Niemniej jednak, tak ukształtowany dorobek wskazuje przede wszystkim na dużą umiejętność przygotowywania i redagowania opracowań naukowych w sposób samodzielny. Habilitant wykazuje się jednocześnie umiejętnością pracy w zespole badawczym, albowiem zdarza mu się przygotowywanie opracowań naukowych we współautorstwie, tudzież jest redaktorem naukowym danej monografii lub członkiem zespołu kierowanego przez redaktorów naukowych.

IV. Ocena w zakresie innych osiągnięć naukowo-badawczych

Oceniając inne aspekty osiągnięć naukowo-badawczych Habilitanta podkreślić należy, iż nie wykazał On w Autoreferacie, by kierował międzynarodowym projektem badawczym. Zrealizował zaś dwa projekty badawcze dofinansowane w trybie konkursowym, przyznane przez Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II:

- projekt pt. *Chrześcijańska koncepcja kary kryminalnej* w 2009 r.,
- projekt pt. *Prawo w Europie średniowiecznej i nowożytnej* (zrealizowany we współpracy merytorycznej z dr. Arturem Lisem) w 2010 r.

Biorąc powyższe pod uwagę, dorobek z zakresu kierowania lub brania udziału w projektach badawczych międzynarodowych czy polskich, ocenić należy jako ubogi. Habilitant nie wykazał udziału w projektach badawczych finansowanych chociażby przez Narodowe Centrum Nauki czy Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

Dr Filip Ciepły wykazał tylko jedną nagrodę, którą jest indywidualna nagroda Rektora KUL z 2009 r. za całokształt osiągnięć naukowych i dydaktycznych oraz za wybitną działalność organizacyjno-społeczną i popularyzację nauki.

Ostatnim elementem oceny z zakresu osiągnięć naukowo-badawczych jest analiza wygłoszonych referatów podczas międzynarodowych lub krajowych konferencji naukowych. Łącznie Kandydat wygłosił 20 referatów podczas konferencji krajowych, co nie jest niestety liczbą imponującą. Wydaje się, że raczej stroni od tego typu naukowej aktywności. Za 2008 r. wykazać tutaj należy:

- Wprowadzenie do debaty studenckiej pt. *Prawne aspekty utaskawienia*, zorganizowanej dnia 2 kwietnia 2008 r. na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w Lublinie,
- *Sprawiedliwość naprawcza wobec przestępstwa*, referat wygłoszony podczas III Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej *Pomoc dziecku i rodzinie w sytuacji kryzysowej: osiągnięcia, problemy, perspektywy*, zorganizowanej dnia 17 kwietnia 2008 r. na Wydziale Zamiejscowym Nauk o Społeczeństwie w Stalowej Woli Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II,
- *Cele kary kryminalnej w świetle nauczania Jana Pawła II*, referat wygłoszony podczas konferencji naukowej *Więziennictwo lubelskie w hołdzie Janowi Pawłowi II*, zorganizowanej dnia 10 czerwca 2008 r. przez Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Lublinie,
- *Partnerstwo w rodzinie a prawno-karny kontratyp karcenia małoletnich*, referat wygłoszony podczas międzynarodowej konferencji naukowej

Partnerstwo w rodzinie, zorganizowanej dnia 18 listopada 2008 r. na Wydziale Zamiejscowym Nauk o Społeczeństwie w Stalowej Woli Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

W 2009 r. dr Filip Ciepły wygłosił następujące referaty:

Strona | 21

- *Obecny stan prawny dotyczący zjawiska tzw. dopalaczy*, referat wygłoszony podczas konferencji naukowej *Niebezpieczne substancje. Dopalacze*, zorganizowanej dnia 19 października 2009 r. na Wydziale Zamiejscowym Nauk o Społeczeństwie w Stalowej Woli Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II,
- *Stan prawny dotyczący problemu tzw. pigułki gwałtu*, referat wygłoszony podczas konferencji naukowej *Niebezpieczne substancje. Pigułka gwałtu*, zorganizowanej dnia 20 listopada 2009 r. na Wydziale Zamiejscowym Nauk o Społeczeństwie w Stalowej Woli Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II,
- *Przestępstwa związane z prawno-karną ochroną jednolitego ustroju państwowego Ukrainy*, referat wygłoszony podczas konferencji naukowej *Federalizm czy jednolitość? Determinanty. Skutki. Wpływ na regulacje prawne państwa*, zorganizowanej dnia 8 grudnia 2009 r. na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

Za 2010 r. wykazać należy następujący dorobek związany z czynnym udziałem w konferencjach naukowych:

- *Problem legalności kryminalnej karcenia cielesnego małoletnich w perspektywie zasad wykładni historyczno-prawnej*, referat wygłoszony podczas konferencji naukowej *Kontratyp karcenia małoletnich*, zorganizowanej dnia 15 marca 2010 r. na Wydziale Zamiejscowym Prawa i Nauk o Gospodarce w Stalowej Woli Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II,

- *Podstawy prawa karnego w świetle doktryny św. Tomasza z Akwinu*, referat wygłoszony podczas konferencji naukowej *Prawo Europy średniowiecznej i nowożytnej*, zorganizowanej dnia 14 maja 2010 r. na Wydziale Zamiejscowym Prawa i Nauk o Gospodarce w Stalowej Woli Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II,
- *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Zmiany prawne*, referat wygłoszony podczas konferencji naukowej *Przemoc w rodzinie, szkole i miejscu pracy w ujęciu interdyscyplinarnym*, zorganizowanej dnia 15 października 2010 r. przez Instytut Socjologii Wydziału Zamiejscowego Nauk o Społeczeństwie KUL w Stalowej Woli oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Janowie Lubelskim.

W 2011 r. Habilitant wygłosił wyłącznie jeden referat pt. *Prawa i obowiązki rodziców lub opiekuna w postępowaniu w sprawach nieletnich*, podczas konferencji naukowej *Model postępowań szczególnych a gwarancje praw pokrzywdzonego w polskim procesie karnym*, zorganizowanej w dniu 14 marca 2011 r. na Wydziale Zamiejscowym Prawa i Nauk o Gospodarce w Stalowej Woli Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

W 2013 r. Kandydat występował 3 razy czynnie podczas konferencji, wygłaszając referaty:

- *Wpływ odmowy przyjęcia mandatu na sądowy wymiar kary*, referat przygotowany wspólnie z M. Kopciem wygłoszony podczas konferencji naukowej *Straż gminna jako organ kontroli ruchu drogowego*, zorganizowanej dnia 9 kwietnia 2013 r. w Nasutowie przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego oraz Stowarzyszenie Prawo na Drodze,
- *Krytyka czy profanacja? Satyra i karykatura wobec wartości religijnych w świetle przepisów prawa prasowego*, referat wygłoszony podczas konferencji naukowej „Sztuka czy bluźnierstwo? Wolność w sztuce a obraza uczuć religijnych”, zorganizowanej dnia 12 kwietnia 2013 r. w Lublinie przez

Katedrę Prawa Karnego i Postępowania Karnego Wydziału Zamiejscowego Prawa i Nauk o Gospodarce w Stalowej Woli Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II,

- *Zakres podmiotowy zasady równości (art. 32 Konstytucji RP) w kontekście prawnokarnej ochrony życia człowieka*, referat wygłoszony podczas I Otwartego Seminarium Naukowego, zorganizowanego dnia 28 listopada 2013 r. przez Katedrę Prawa Karnego i Postępowania Karnego na Wydziale Zamiejscowym Prawa i Nauk o Gospodarce w Stalowej Woli Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

Również 3 razy Kandydat wygłaszał referaty w 2014 r.:

- *Pojęcie osoby niepełnosprawnej a status płodu upośledzonego*, referat wygłoszony podczas II Otwartego Seminarium Naukowego, zorganizowanego dnia 16 stycznia 2014 r. przez Katedrę Prawa Karnego i Postępowania Karnego na Wydziale Zamiejscowym Prawa i Nauk o Gospodarce w Stalowej Woli Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II,
- *Przestępstwa przeciwko podstawom bezpieczeństwa narodowego Ukrainy (art. 109-114 k.k. Ukr.) - w kontekście aktualnych wydarzeń politycznych na Ukrainie*, referat wygłoszony podczas III Otwartego Seminarium Naukowego, zorganizowanego dnia 27 marca 2014 r. przez Katedrę Prawa Karnego i Postępowania Karnego na Wydziale Zamiejscowym Prawa i Nauk o Gospodarce w Stalowej Woli Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II,
- *Obowiązek stosowania blokady alkoholowej w projekcie nowelizacji prawa o ruchu drogowym*, referat wygłoszony podczas konferencji naukowej *Prawne wymogi kontroli ruchu drogowego*, zorganizowanej dnia 12 września 2014 r. w Polańczyku-Myczkowie przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego oraz Stowarzyszenie Prawo na Drodze.

Dwa referaty zostały wygłoszone przez dr. Filipa Ciepłego w 2015 r.:

- *Swoboda artystyczna jako okoliczność wyłączająca bezprawność znieważenia uczuć religijnych*, referat i głos w dyskusji podczas konferencji naukowej *Swoboda artystyczna czy bluźnierstwo?*, zorganizowanej dnia 12 marca 2015 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, Strona | 24
- *Problem tzw. kontratypów „zakotwiczonych” konstytucyjnie*, referat wygłoszony podczas IV Otwartego Seminarium Naukowego *Konstytucyjne podstawy kontratypizacji*, zorganizowanego dnia 3 grudnia 2015 r. przez Katedrę Prawa Karnego i Postępowania Karnego na Wydziale Zamiejscowym Prawa i Nauk o Gospodarce w Stalowej Woli Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

W 2016 r. pojawia się natomiast luka konferencyjna, nie wiadomo zresztą z jakiego powodu. Rzadko się zdarza, aby Kandydaci do stopnia naukowego doktora habilitowanego zaniedbywali aktywność w tym zakresie, stąd wypada krytycznie podnieść argument braku wystąpień na konferencjach w tym czasie.

Za 2017 r. Kandydat wykazał wygłoszenie jednego referatu w dniu 13 maja 2017 r. pt. *Oryginalizm interpretacyjny czy żyjące źródła prawa? Refleksje po śmierci sędziego Antonina Scalia*, podczas Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Zasada demokratycznego państwa prawnego - gwarancje formalne i materialne*, zorganizowanej w Sromowcach Niżnych w dniach 12-14 maja 2017 przez Instytut Prawa i Ekonomii WZPiNoS KUL w Stalowej Woli oraz Stowarzyszenie Prawo na Drodze.

Tematyka wystąpień wskazuje na rozległe zainteresowania badawcze Habilitanta, ale Jego aktywność konferencyjną można ocenić jako średnio zadowalającą. Poruszane w wystąpieniach problemy badawcze dotyczą głównie opisanych powyżej obszarów naukowo-badawczych Kandydata i wypada przyjąć z ubolewaniem, że nie podejmuje on próby zaprezentowania swoich dociekań na szerszą skalę na polu międzynarodowym.

V. Ocena w zakresie w zakresie dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej Habilitanta

Jako dorobek dydaktyczny Kandydat w Autoreferacie wykazał autorstwo rozdziałów w podręczniku akademickim. Otóż w wydaniach 2, 3,4,5 podręcznika pt. *Prawo karne* pod red. A. Grześkowiak i K. Wiaka dr Filip Ciepły przygotował dwa rozdziały: *Okoliczności wyłączające winę* oraz *Środki zabezpieczające*. Ponadto wykazał, że jest autorem rozdziału pt. *Środki zabezpieczające* w komentarzu pt. *Prawo karne. Komentarz*, który ukazuje się pod redakcją naukową A. Grześkowiak i K. Wiaka (wykazano autorstwo w wydaniach z 2012 r., 2014 r., 2015 r., 2016 r.).

Strona | 25

Kandydat jest autorem 10 sprawozdań z seminariów i konferencji naukowych, które ukazały się m.in. w Przeglądzie Prawno-Ekonomicznym, Przeglądzie Uniwersyteckim czy Ethosie.

Należy podkreślić, że dr Filip Ciepły dwukrotnie w ocenianym okresie brał udział w zagranicznych kursach językowych oraz odbywał staże w:

- *Ecole de langues - Centre de Formation Linguistique*, Paryż (Francja), 2011 r., wówczas odbył trzymiesięczny kurs językowy,
- *Chemin Neuf Centre International de Formation Théologique* oraz *Institut de Théologie des Dombes*, Hautecombe, Dombes, Lyon, Marsylia, Genewa (Francja, Szwajcaria), 2012 r., podczas 6 miesięcy odbył kurs językowy, kurs edukacyjny, prowadził zajęcia, brał udział w konferencjach naukowych oraz przeprowadził kwerendę biblioteczną,
- *Cook County Criminal Court*, Chicago (USA), 2014 r., wówczas odbył wyjazd studyjny, w trakcie którego uczestniczył również w rozprawach sądowych oraz przeprowadził kwerendę w sądowej bibliotece.

Widać zatem, że wyjazdy dr Filipa Ciepłego nie są zbyt częste, nie korzysta on również z możliwości wyjazdu naukowego w ramach programu Erasmus+. Warto jednakże w tym miejscu dodać, że z wykazu udziału w międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych wynika, iż Kandydat uczestniczył w 6 międzynarodowych konferencjach naukowych. Dwie (w 2008 r. i 2009 r.) miały

miejsce we Lwowie, pozostałe zaś w Polsce (np. Stalowa Wola, Warszawa). Jeżeli chodzi o konferencje krajowe to dr Filip Ciepły uczestniczył łącznie w 36 tego rodzaju spotkaniach naukowych. Warto także podkreślić, że w przypadku 5 konferencji był członkiem komitetów organizacyjnych.

Strona | 26

Charakteryzując dalej dorobek Kandydata wykazać należy, iż jest członkiem komitetów redakcyjnych czasopism. W latach 2008-2010 pełnił funkcję zastępcy redaktora naczelnego kwartalnika *Przeгляд Prawno-Ekonomiczny*, zaś w latach 2010-2011 był pełniącym obowiązki redaktora naczelnego tego czasopisma. Od 2012 r. do chwili obecnej jest członkiem kolegium redakcyjnego z uprawnieniami do decydowania o przyjmowaniu prac do druku wspomnianego kwartalnika. W tym miejscu wskazać należy, że Habilitant recenzował po jednym artykule naukowym w takich czasopismach jak: *Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych*, *Biuletyn Stowarzyszenia Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego* (nie podał jednak w Autoreferacie, kiedy miało to miejsce).

Dr Filip Ciepły wykazał członkostwo – nie podając jednak dat – w Towarzystwie Naukowym Prawa Karnego przy Instytucie Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk (jest tam również członkiem komisji rewizyjnej) oraz w Stowarzyszeniu Naukowym Prawa Karnego im. Profesora Juliusza Makarewicza.

Kandydat był też członkiem zespołu ds. opracowania programu nowego kierunku studiów, wprowadzanego w Wydziale Zamiejscowym Prawa i Nauk o Społeczeństwie KUL w Stalowej Woli (nie wykazano jednak w referacie, kiedy miało to miejsce i jakiego kierunku studiów to dotyczyło). Co więcej, w latach 2015-2017 był członkiem zespołu Jury w konkursie *Prawo karne bez tajemnic*, który organizowany jest przez Wydział Zamiejscowy Prawa i Nauk o Społeczeństwie KUL w Stalowej Woli.

Oceniając pracę dr Filipa Ciepłego jako dydaktyka, wskazać należy, że jest promotorem łącznie 81 prac magisterskich, przygotowywanych podczas seminarium z prawa karnego i obronionych na kierunku prawo. Kandydat

proceeds additionally a series of didactic activities in various universities and in higher schools:

- at the Catholic University of Lublin named after John Paul II conducts/-² activities in Polish: criminal law, typology of crimes, extra-code criminal law, criminal law, criminal law of the economy, law of minors, criminology, criminalistics, system of judicial means of protection of children and youth, criminal law of Ukraine and in English with Introduction to Criminal Law, The American System of Criminal Justice, Law Enforcement Agencies,
- at the Higher School of Euroregional Economics named after Alcide de Gasperi in Józefów conducts/-¹ activities: law of minors, combating crime in cyberspace, criminal analysis, strategies of crime prevention, public security, science of the state and law,
- at the Higher School of Social Sciences named after ks. Józef Majki in Mińsk Mazowiecki realizes/-¹ subjects dedicated to law of minors, criminal law of the economy, science of the state and law,
- at the Higher School of Commerce in Radom conducts/-¹ such subjects as: criminalistics, criminology and victimology, public order organs, selected elements of criminology, legal regulations concerning the functioning of the Police,
- at the Higher School of Economics and Law named after prof. Edward Lipiński in Kielce realizes/-¹ subjects dedicated to: criminal law, criminal law of the economy, criminalistics,
- at the Małopolska Higher School of Economics in Tarnobrzeg teaches/-¹ basics of criminal law and law in tourism and recreation.

Together the Candidate worked at one university and in five higher schools. This is evidence of his high involvement in didactics. It is possible, however,

---

² Candidate did not provide in the self-statement periods, when he conducted the given activities.

zadać pytanie, czy nadmierna aktywność dydaktyczna nie ograniczała niekiedy rozwoju naukowego, mając chociażby na uwadze słabą aktywność konferencyjną bądź w ogóle jej brak w niektórych latach?

Dr Filip Ciepły jest wyjątkowo zaangażowany w działalność organizacyjną na Wydziale Zamiejscowym Prawa i Nauk o Społeczeństwie KUL w Stalowej Woli. W latach 2006-2011 był koordynatorem ds. badań naukowych Instytutu Prawa, opiekunem studentów oraz członkiem Komisji Rekrutacyjnej, zaś od 2008 r. do 2011 r. był rzecznikiem dyscyplinarnym ds. studentów. Natomiast w latach 2009-2011 był opiekunem Sekcji Prawa Karnego Koła Naukowego Studentów Prawa oraz pełnił funkcję prezesa Zarządu Fundacji Campus. Od 2010 r. jest kierownikiem Studiów podyplomowych w zakresie administracji publicznej, a od 2014 r. sprawuje rolę administratora stron internetowych Instytutu Prawa i Ekonomii. Strona | 28

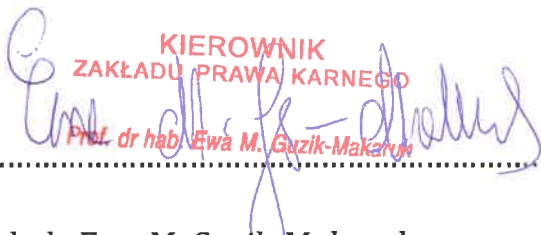
Docenić należy również wkład Kandydata w działalność popularyzatorską. Otóż w 2010 r. wygłosił dwa cykle wykładów pt. *Stop przemocy* oraz *ABC ekonomii społecznej* – dedykowanych pracownikom ośrodków pomocy społecznej. W listopadzie 2010 r. podczas *Dnia Otwartych Drzwi* na Wydziale Zamiejscowym Prawa i Nauk o Społeczeństwie KUL w Stalowej Woli zaprezentował wykład pt. *Studia uniwersyteckie – przeszłość, teraźniejszość, przyszłość*. Dla uczestników Uniwersytetu Trzeciego Wieku w 2011 r. zreferował zagadnienia dotyczące prawnej ochrony ofiar przestępstw. Habilitant wziął również udział w cyklu kilkunastu wykładów i dyskusji pt. *Edukacja prawna i obywatelska* (nie wskazano dat), popularyzujących naukę prawa wśród uczniów szkół średnich m.in. w Sandomierzu czy Tarnobrzegu.

Habilitant nie podaje stosownych danych w zakresie: uczestniczenia w programach europejskich i innych programach międzynarodowych czy krajowych, udziału w konsorcjach i sieciach badawczych, kierowania projektami realizowanymi we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych, wykonywania ekspertyz lub innych opracowań na zamówienie organów władzy publicznej, samorządu terytorialnego, podmiotów realizujących

zadania publiczne lub przedsiębiorców. W związku z tym Recenzent nie jest w stanie dociec, czy rzeczywiście jest to tylko przeoczenie, czy też dr Filip Ciepły nie ma osiągnięć w tym zakresie.

VI. Konkluzja

Zarówno ocena w zakresie osiągnięć naukowo-badawczych Habilitanta, jak i ocena w zakresie dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego wypada bardzo korzystnie, z pewnymi zastrzeżeniami wyartykułowanymi w recenzji. Po zapoznaniu się z dorobkiem Habilitanta – dr. Filipa Ciepłego – stwierdzam, że Jego dorobek naukowy i aktywność naukowa całkowicie spełniają kryteria określone w art. 14 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789 t.j. ze zm.) i wnoszę o wydanie przez Komisję Habilitacyjną uchwały wyrażającej pozytywną opinię w przedmiocie nadania stopnia doktora habilitowanego.

KIEROWNIK
ZAKŁADU PRAWA KARNEGO
Prof. dr hab. Ewa M. Guzik-Makaruk

---

prof. dr hab. Ewa M. Guzik-Makaruk

